

Τα μικροδιαπιστευτήρια ως εναλλακτικός τρόπος απόκτησης προσόντων

Τάσεις και Προκλήσεις
για την ελληνική ανώτατη εκπαίδευση
(Κείμενο Εργασίας)

Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority
for Higher Education

© ΕΘΑΑΕ, 2022

Το παρόν έργο αδειοδοτείται υπό τους όρους της άδειας Creative Commons Αναφορά Δημιουργού – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγα Έργα 4.0.

Για να δείτε αντίγραφο της άδειας αυτής επισκεφτείτε τον ιστότοπο <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αριστείδου 1 & Ευριπίδου 2 - 105 59 Αθήνα

1ος - 4ος όροφος

T: +30 210 9220944 – W: www.ethaae.gr – E: secretariat@ethaae.gr

Συντελεστές

Συγγραφική Ομάδα

Δρ Χριστίνα Μπέστα, Γενική Διευθύντρια

Δρ Λουκάς Ν. Άννινος, Εξωτερικός Συνεργάτης

Ομάδα Γλωσσικής και Τεχνικής επιμέλειας

Γεωργία Κωστοπούλου, ΜΑ, Προϊσταμένη Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης και Επικοινωνίας

Δρ Νικόλαος Γεωργιάδης, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Πληροφοριακών Συστημάτων και Τεκμηρίωσης

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς:

Μπέστα, Χ., & Άννινος, Λ.Ν. (2022). Τα μικροδιαπιστευτήρια ως εναλλακτικός τρόπος απόκτησης προσόντων – Τάσεις και Προκλήσεις για την ελληνική ανώτατη εκπαίδευση (Κείμενο Εργασίας). Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, Αθήνα.

Το κείμενο εργασίας είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: www.ethaae.gr

1. Τα μικροδιαπιστευτήρια ως εναλλακτικός τρόπος απόκτησης προσόντων

Οι αλλαγές που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια στην οργάνωση και τη λειτουργία των οικονομιών και η μεγάλη ανάπτυξη της τεχνολογίας απαιτούν ανθρώπινο δυναμικό με σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες, το οποίο θα διαθέτει την απαραίτητη ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις ραγδαίες αλλαγές, θέτοντας τη βάση για τη βιώσιμη αριστεία. Η ταχύτητα εξέλιξης του κόσμου φαίνεται πως ωθεί σταδιακά και τους ανθρώπους στη γρήγορη ή/και τη διαρκή εκπαίδευση και επανακατάρτιση, τη λεγόμενη Δια Βίου Μάθηση, προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Δημιουργείται, λοιπόν, το πλαίσιο αναζήτησης και νέων δυνατοτήτων εκπαίδευσης, σύντομης διάρκειας, στοχευμένων στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων ή/και δεξιοτήτων, οι οποίες πιστοποιούνται μέσω των μικροδιαπιστευτηρίων (micro-credentials)¹.

Πιο συγκεκριμένα, αυτός ο τύπος εκπαίδευσης και απόκτησης προσόντων δεν αποσκοπεί στην υποκατάσταση ή την αντικατάσταση της παραδοσιακής ανώτατης εκπαίδευσης που αποκτάται μέσα από ένα πτυχίο, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα. Περισσότερο έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα, αφού επιτρέπει την επίτευξη συγκεκριμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων (άρα και την απόκτηση προσόντων) σε μικρό χρονικό διάστημα (σίγουρα πολύ μικρότερο σε σύγκριση με την παρακολούθηση ενός παραδοσιακού προγράμματος σπουδών). Παράλληλα είναι και ένας τρόπος εναλλακτικής πρόσβασης σε εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου για όσους δεν έχουν καταφέρει να εισαχθούν σε κάποιο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Σύμφωνα με σχετική αναφορά του ΟΟΣΑ, τα εναλλακτικά διαπιστευτήρια (alternative credentials) ως όρος που περιλαμβάνει τα μικροδιαπιστευτήρια, τα ψηφιακά εικονογράμματα/σήματα (digital badges) και τις επαγγελματικές πιστοποιήσεις αποτελούν έναν τρόπο για να καλύπτεται το υφιστάμενο κενό μεταξύ των γνώσεων που παρέχει ένα παραδοσιακό πρόγραμμα σπουδών και των συγκεκριμένων/εξειδικευμένων γνώσεων/δεξιοτήτων που αναζητούν οι επιχειρήσεις. Τα μικροδιαπιστευτήρια αποτελούν επίσης και μια προσέγγιση που μπορεί να ακολουθήσουν τα ιδρύματα προκειμένου να απευθυνθούν σε μη παραδοσιακούς σπουδαστές².

Έτσι, λοιπόν, σταδιακά τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, συνεργατικά σχήματα πανεπιστημίων αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, όπως η Microsoft και η Toyota, άρχισαν να προσφέρουν τέτοιες δυνατότητες εκπαίδευσης, δηλαδή μαθήματα, τα οποία οδηγούν στην απόκτηση μικροδιαπιστευτηρίων. Επισημαίνεται δε ότι η πρόσφατη πανδημία συνέβαλε στη μεγάλη ζήτηση τέτοιων μαθημάτων³.

Ο Πίνακας 1 αποτυπώνει τα βασικά χαρακτηριστικά των μικροδιαπιστευτηρίων ως προς τον τρόπο υλοποίησης, τη διάρκεια για την απόκτησή τους, τον τρόπο αξιολόγησης, το αντικείμενο, τον τύπο και τους φορείς που τα σχεδιάζουν ή/και προσφέρουν.

¹ McGreal, R., Olcott, D. A strategic reset: micro-credentials for higher education leaders. Smart Learning Environments. 9, 9 (2022). <https://doi.org/10.1186/s40561-022-00190-1>

² Kato, S., Galan-Muros, V., & Weko, T. (2020). The emergence of alternative credentials. OECD education working paper No.216.

³ Carnevale, A. P., Fasules, M. L., & Campbell, K. P. (2020). Workforce basics: The competencies employers want. Georgetown University Center on Education and Workforce, 1–72. <https://cew.georgetown.edu/cew-reports/competencies/>.

Cirlan, E. & Loukkola, T. (2020). European project MICROBOL: Microcredentials linked to the key Bologna commitments. European University Association (EUA), 1–63. <https://eua.eu/downloads/publications/microbol%20desk%20research%20report.pdf>

Πίνακας 1. Τα χαρακτηριστικά των μικροδιαπιστευτηρίων

Τρόπος υλοποίησης	Δια ζώσης, ηλεκτρονικά ή υβριδικά
Διάρκεια	Ωρες ή και εβδομάδες
Αξιολόγηση	Παρακολούθηση, κουίζ, εργασίες ή/και εξετάσεις
Αντικείμενο	Γενικές έως εξειδικευμένες δεξιότητες και γνώσεις, γνωστικές έως μη γνωστικές δεξιότητες
Τύπος	Ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό με άλλα
Πάροχοι	ΑΕΙ, επιχειρήσεις, άλλοι φορείς, εργοδότες

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο τα μικροδιαπιστευτήρια ορίζονται ως τεκμήρια/αποδεικτικά στοιχεία μαθησιακών αποτελεσμάτων που κάποιος έχει επιτύχει μετά από την ολοκλήρωση μιας σύντομης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο βαθμός επίτευξης μαθησιακών αποτελεσμάτων καθορίζεται με βάση συγκεκριμένα και διαφανή κριτήρια.

Ειδικότερα, τα μικροδιαπιστευτήρια αποτελούν πιστοποιημένα έγγραφα που αναφέρουν το όνομα του κατόχου, τα επιτευχθέντα μαθησιακά αποτελέσματα, τη μέθοδο αξιολόγησης, τον φορέα έκδοσης, το επίπεδο προσόντων που αποκτήθηκαν και τις αποκτηθείσες πιστωτικές μονάδες. Τα μικροδιαπιστευτήρια μπορεί να παρουσιάζονται από τον κάτοχό τους και να αποδεικνύεται η απόκτησή τους, μπορούν να συνδυάζονται με άλλου τύπου πιστοποιητικά (για παράδειγμα στην περίπτωση ενός προγράμματος εκπαίδευσης σύντομης διάρκειας) ενώ, παράλληλα, υποστηρίζονται από πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

Τυπικά δεν μπορούμε να θεωρήσουμε τα μικροδιαπιστευτήρια ως μια νέα πρακτική, αφού και κατά το παρελθόν τα πανεπιστήμια προσέφεραν δυνατότητες εκπαίδευσης συντομότερης διάρκειας (σε κάποια γνωστικά αντικείμενα) σε σχέση με τα παραδοσιακά προγράμματα σπουδών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η απόκτηση επαγγελματικού τύπου μικροδιαπιστευτηρίων στον κλάδο της ιατρικής ή/και της πληροφορικής. Ωστόσο, η ιδέα της παροχής ανώτατης εκπαίδευσης σε μικρότερα πακέτα εκπαίδευσης ξεκινά ήδη από το 1975, ενώ σε επίπεδο ευρωπαϊκής πολιτικής η ιδέα της προσφοράς μαθημάτων σύντομης διάρκειας για λόγους αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού ξεκίνησε από το 2001⁴. Εν τούτοις, δεδομένου ότι τα προσφερόμενα μαθήματα υλοποιούνται κυρίως ηλεκτρονικά⁵, γίνεται αντιληπτό ότι η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η προσφερόμενη ευελιξία στους εκπαιδευόμενους έχει συμβάλει καθοριστικά στη μεγάλη ανάπτυξη.

Στις ΗΠΑ πλήθος ιδρυμάτων, όπως το MIT και το SUNY, δραστηριοποιούνται στην παροχή αυτού του τύπου εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα έχουν συσταθεί διάφοροι συνεργατικοί σχηματισμοί όπως είναι το [Coursera](#), το [edX](#) και το [Udacity](#) μέσω των οποίων προσφέρεται σημαντικός αριθμός μαθημάτων.

Σταδιακά, από το 2000 και μετά, αρκετά πανεπιστημιακά ιδρύματα προέβησαν στην ανάπτυξη υποδομών ώστε να παρέχουν υλικό από τις διαλέξεις στους φοιτητές τους. Τέτοια παραδείγματα ήταν το [Open Course Ware](#) του MIT (2002) και το [Open Yale Courses](#) (2007). Δημιουργήθηκε, έτσι, η ανάγκη για μια ενιαία πλατφόρμα που θα συγκέντρωνε όλους αυτούς τους πόρους. Η μέχρι τότε ελλιπής αλληλεπίδραση εκπαιδευόμενου – εκπαιδευτή καλύφθηκε από το πρώτο μάθημα τύπου MOOC, δηλαδή Μαζικού Ανοικτού Διαδικτυακού Μαθήματος. Μερικά χρόνια αργότερα, κυρίως τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης αλλά και άλλοι φορείς ξεκίνησαν να δημιουργούν πακέτα μαθημάτων που οδηγούσαν στην απόκτηση σχετικών πιστοποιητικών (π.χ. micro-masters, nano-degrees κ.λπ.).

⁴ Hudak, R., Camilleri, A.F. (2018) The Micro Credential Users' Guide. The Micro HE Consortium

⁵ Kato, S., Galan-Muros, V., Weko, T. (2020). The emergence of alternative credentials.

Από το 2012, όταν οι Καθηγητές από το Πανεπιστήμιο Stanford, Andrew Ng και Daphne Koller, οι οποίοι δημιούργησαν την πλατφόρμα Coursera, ξεκίνησαν να προσφέρουν για πρώτη φορά τρία δωρεάν διαδικτυακά μαθήματα (που ονομάστηκαν MOOC), οι εγγραφές σταδιακά έφτασαν τους 100.000 εκπαιδευόμενους ανά μάθημα. Έκτοτε, πάνω από 900 πανεπιστήμια σε όλον τον κόσμο σχεδιάζουν και προσφέρουν τέτοια μαθήματα. Πέρα από τις μεγαλύτερες διεθνείς πλατφόρμες, την προαναφερθείσα Coursera και την edX (η οποία ιδρύθηκε επίσης το 2012 από τα Πανεπιστήμια Harvard και MIT και είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός), αρκετές χώρες έχουν δημιουργήσει τις δικές τους πλατφόρμες.

Στην Ευρώπη έχει αναπτυχθεί το [European MOOC Consortium](#) το οποίο περιλαμβάνει τις κύριες πλατφόρμες Future Learn, FUN, MiriadaX, EduOpen και Openuped, που προσφέρουν περίπου 3.000 MOOCs και αντιπροσωπεύουν ένα δίκτυο 400 ιδρυμάτων και επιχειρήσεων. Το Consortium έχει αναπτύξει το πλαίσιο για τα μικροδιαπιστευτήρια (CMF) που είναι εναρμονισμένο με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Υπολογίζεται πως υπάρχουν τουλάχιστον 15.000 μαθήματα που οδηγούν σε μικροδιαπιστευτήρια, το 75% των οποίων εντάσσεται στα επιστημονικά αντικείμενα της διοίκησης και της τεχνολογίας⁶. Πάνω από 220 εκατομμύρια εκπαιδευόμενοι σε όλον τον κόσμο έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον ένα μάθημα MOOC, ενώ υπολογίζεται πως 40 εκατομμύρια νέοι εκπαιδευόμενοι γράφτηκαν μόνο εντός του 2021. Το 2020, λόγω και της πανδημίας, ονομάστηκε το δεύτερο έτος των MOOC, μετά από το 2012 που αποτελεί ιστορικά την απαρχή του θεσμού των MOOC.

Ενδεικτικά, ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει τα χορηγούμενα είδη μικροδιαπιστευτηρίων και το πλήθος εγγεγραμμένων χρηστών των δύο πλέον δημοφιλών πλατφορμών εκπαίδευσης για το 2021 (Πίνακας 2):

Πίνακας 2. Είδη μικροδιαπιστευτηρίων και εγγεγραμμένοι χρήστες (Coursera, edX, 2021)⁷

Πλατφόρμα	Είδη μικροδιαπιστευτηρίων	Εγγεγραμμένοι χρήστες (2021)
Coursera	Specialization, Master Track Certificate, Professional Certificate	97 εκατ. (κατ'έκτιμηση)
Edx	XSeries, Micromasters, Professional Certificate, Professional Education, Microbachelors	42 εκατ.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ήδη το 2020, στο ανακοινωθέν της Ρώμης για την πρόοδο της εφαρμογής των διαδικασιών της Μπολόνια, 49 Υπουργοί Παιδείας αναγνώρισαν τη σημασία των μικροδιαπιστευτηρίων για μια ευημερούσα, δημοκρατική κοινωνία που προάγει τη δια βίου μάθηση. Ειδικότερα, επισημαίνεται πως η παρεχόμενη ευελιξία ως προς την επιλογή διαδρομών μάθησης για την κατάκτηση μαθησιακών αποτελεσμάτων αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό τόσο των μικροδιαπιστευτηρίων όσο και της φοιτητοκεντρικής μάθησης. Επομένως, αρκετά ιδρύματα πέρα από τα παραδοσιακά προγράμματα σπουδών που προσφέρουν, έχουν σχεδιάσει ήδη και διαθέτουν μαθήματα τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες ή να αποκτήσουν γνώσεις πάνω σε ένα θέμα, οποτεδήποτε εκείνοι θελήσουν. Μένει, λοιπόν, να διερευνηθεί πώς αυτά τα μαθήματα που οδηγούν στην απόκτηση μικροδιαπιστευτηρίων μπορούν να αναπτυχθούν, να υλοποιηθούν και να αναγνωρίζονται από τα ιδρύματα στη βάση συγκεκριμένων εργαλείων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης. Τέτοια εργαλεία αποτελούν το πλαίσιο προσόντων, το σύστημα ECTS, το παράρτημα διπλώματος, η

⁶ Shah, D. (2021) Massive List of MOOC-based Microcredentials Over 1500 microcredentials from providers like Coursera, edX, FutureLearn, and Udacity <https://www.classcentral.com/report/list-of-mooc-based-microcredentials/>.

⁷ <https://www.classcentral.com/report/coursera-2021-year-review/>
<https://www.classcentral.com/report/edx-2021-review/>

σύμβαση της Λισαβόνας για την αναγνώριση των προσόντων, τα κριτήρια και οι κατευθυντήριες οδηγίες για τη διασφάλιση ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση – ESG)⁸.

Τα μικροδιαπιστευτήρια αναφέρονται και σε άλλες πηγές, επίσημα κείμενα ή μελέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι α) το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιοτήτων στο οποίο γίνεται λόγος για μια ενιαία προσέγγιση στο θέμα της υποστήριξης της δια βίου μάθησης, β) η μελέτη *MICROBOL* η οποία αποσκοπούσε στη διερεύνηση των μικροδιαπιστευτηρίων ως μέσου για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ευελιξίας της ανώτατης εκπαίδευσης αλλά και για την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού και γ) η ευρωπαϊκή προσέγγιση των μικροδιαπιστευτηρίων (2020)⁹, μια εκ των 12 εμβληματικών δράσεων για την υποστήριξη της ποιότητας, της διαφάνειας και της αποδοχής των μικροδιαπιστευτηρίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στη σχετική μελέτη (αποτέλεσμα ειδικής συμβουλευτικής ομάδας εργασίας η οποία αποσκοπούσε στην πρόταση ενός κοινού ορισμού, μιας κοινής ευρωπαϊκής προσέγγισης και συγκεκριμένων ενεργειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο) γίνεται αναφορά στο όραμα του 2030, βασικό σημείο του οποίου είναι η διεύρυνση της δυνατότητας των Ευρωπαίων πολιτών να συμμετέχουν στην ανώτατη εκπαίδευση σε οποιαδήποτε φάση της ζωή τους. Επισημαίνεται και εδώ η δυνατότητα εκπαίδευσης σε σύντομο χρονικό διάστημα αλλά και το γεγονός ότι η συμμόρφωση με συγκεκριμένα κριτήρια ποιότητας θα διασφαλίζει την αναγνώριση των μικροδιαπιστευτηρίων από τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, τους εργοδότες και άλλους φορείς. Κατά τον τρόπο αυτό, τα μικροδιαπιστευτήρια θα διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην επίτευξη μιας κοινωνίας προσανατολισμένης στη δια βίου μάθηση και τη βελτίωση όλων των πολιτών.

Τα βασικά δομικά χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής προσέγγισης για τα μικροδιαπιστευτήρια αναφέρονται¹⁰:

- Σε έναν κοινά αποδεκτό ορισμό
- Σε μια λίστα με βασικά πληροφοριακά στοιχεία για την περιγραφή τους
- Σε αντιστοιχία με το εκάστοτε εθνικό και το ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων, με προσδιορισμένο επίπεδο και πρότυπα για την περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Στα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας
- Στις προσδιορισμένες πιστωτικές μονάδες (ECTS, εθνικά συστήματα καταγραφής φόρτου εργασίας)
- Στην αναγνώριση των μικροδιαπιστευτηρίων για περαιτέρω σπουδές και απασχόληση
- Σε θέματα φορητότητας, έκδοσης, αποθήκευσης και διαμοιρασμού
- Στις πλατφόρμες που θα χρησιμοποιηθούν για την παροχή και την προώθησή τους
- Στα κίνητρα που πρέπει να υπάρξουν για την ευρύτερη αποδοχή των μικροδιαπιστευτηρίων

Παράλληλα γίνεται λόγος για τον σχεδιασμό και την έκδοση μικροδιαπιστευτηρίων σύμφωνα με ορισμένες αρχές¹¹:

Ποιότητα: η διαδικασία για την απόκτηση των μικροδιαπιστευτηρίων και οι σχετικές μαθησιακές απαιτήσεις θα πρέπει να βασίζονται σε κατάλληλες και τεκμηριωμένες διαδικασίες ποιότητας (περιλαμβάνουν εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση), οι οποίες εφαρμόζονται προκειμένου να

⁸ 2020 Bologna Process Rome Ministerial Communiqué.

⁹ European Union (2020). A European approach to micro credentials: Output of the Micro Credentials Higher Education Consultation Group <https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>

¹⁰ European Union (2020). A European approach to micro credentials: Output of the Micro Credentials Higher Education Consultation Group <https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>

¹¹ European Commission (2021). A European approach to micro credentials

ικανοποιούνται οι ανάγκες των εκπαιδευόμενων και όλων των ενδιαφερόμενων μερών με τον βέλτιστο τρόπο.

Διαφάνεια: τα μαθησιακά αποτελέσματα, ο φόρτος εργασίας, το περιεχόμενο/οι διδακτικές ενότητες και το επίπεδο εκπαίδευσης πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένα και να επικοινωνούνται σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Σχετικότητα/Καταλληλότητα: Τα μικροδιαπιστευτήρια θα πρέπει να σχεδιάζονται ως ξεχωριστά μαθησιακά επιτεύγματα και οι μαθησιακές διαδρομές που οδηγούν σε αυτά θα πρέπει να αναβαθμίζονται τακτικά για να καλύπτονται οι μεταβαλλόμενες ανάγκες εκπαίδευσης. Επισημαίνεται πως η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών φορέων, οργανισμών απασχόλησης, εργοδοτών, κοινωνικών φορέων και άλλων ενθαρρύνεται προκειμένου να ενισχύεται η αξία των μικροδιαπιστευτηρίων για την αγορά εργασίας.

Αξιολόγηση: Τα μαθησιακά αποτελέσματα που προκύπτουν από την απόκτηση μικροδιαπιστευτηρίων πρέπει να αξιολογούνται σύμφωνα με διαφανή πρότυπα.

Μαθησιακές διαδρομές: Ο σχεδιασμός της διαδικασίας για την απόκτηση μικροδιαπιστευτηρίων πρέπει να υποστηρίζει την ανάπτυξη ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών, ακόμη και τη δυνατότητα αυτά να συνδυάζονται, να επικυρώνονται και να αναγνωρίζονται μεταξύ διαφορετικών συστημάτων εκπαίδευσης.

Αναγνώριση: Τα μικροδιαπιστευτήρια αναγνωρίζονται για εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς σκοπούς στη βάση συγκεκριμένων διαδικασιών που χρησιμοποιούνται στις περιπτώσεις αναγνώρισης ξένων προσόντων ή περιόδων σπουδών στο εξωτερικό, όταν εκδίδονται από φορείς τυπικής εκπαίδευσης.

Φορητότητα: Τα μικροδιαπιστευτήρια ανήκουν στον κάτοχό τους, είναι δυνατό να αποθηκεύονται και να επιδεικνύονται με ψηφιακό τρόπο. Η εγκυρότητά τους διασφαλίζεται με τεχνολογικά μέσα.

Εστίαση στον εκπαιδευόμενο: Τα μικροδιαπιστευτήρια σχεδιάζονται για να καλύπτουν τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων. Αυτοί συμμετέχουν στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και τα σχόλιά τους λαμβάνονται υπόψη για τη συνεχή βελτίωση.

Αυθεντικότητα: Τα μικροδιαπιστευτήρια περιλαμβάνουν πληροφορίες που επιτρέπουν τον έλεγχο ταυτότητας του κατόχου, του φορέα εκπαίδευσης, της ημερομηνίας και του τόπου έκδοσης του πιστοποιητικού.

Παροχή πληροφόρησης και καθοδήγηση: Όλη η σχετική πληροφόρηση για τα μικροδιαπιστευτήρια θα πρέπει να είναι διαθέσιμη από τις υπηρεσίες συμβουλευτικής για τη δια βίου μάθηση και να είναι προσβάσιμη από όσο το δυνατό περισσότερες ομάδες εκπαιδευόμενων.

Οποιοδήποτε ίδρυμα επιθυμεί να συμμετέχει σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο στην παροχή μαθημάτων που οδηγούν στην απόκτηση μικροδιαπιστευτηρίων θα πρέπει να έχει αναπτύξει στρατηγική μέσω της οποίας θα ρυθμίζονται θέματα όπως είναι ο τρόπος παροχής της εκπαίδευσης, το θέμα της αναγνώρισης των χορηγούμενων διαπιστευτηρίων, οι απαιτούμενες διαδικασίες και οι αναγκαίοι πόροι για την υλοποίηση. Η ύπαρξη μιας στρατηγικής θα πρέπει να συνοδεύεται και από τους ανάλογους πόρους και τα κίνητρα που μπορούν να δοθούν στο προσωπικό των ιδρυμάτων για τη συμμετοχή του στον σχεδιασμό και την υλοποίηση μαθημάτων και προγραμμάτων που οδηγούν σε μικροδιαπιστευτήρια.

Συνεχίζουν, ωστόσο, να υφίστανται ορισμένοι παράγοντες που περιορίζουν την ακόμη μεγαλύτερη αποδοχή των μικροδιαπιστευτηρίων, όπως είναι η έλλειψη κατάλληλης πληροφόρησης από την πλευρά των εργοδοτών. Προφανώς οι εργοδότες δεν θεωρούν τα μικροδιαπιστευτήρια υποκατάστατα των τυπικών πιστοποιητικών εκπαίδευσης, αλλά ούτε και είναι εξοικειωμένοι με αυτά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε μελέτη 750 στελεχών ανθρώπινου δυναμικού στις ΗΠΑ φαίνεται πως μόνο το 20% έχει προβεί σε πρόσληψη προσωπικού με μικροδιαπιστευτήριο, 30% εξ αυτών τα έχουν συναντήσει στη διαδικασία

προσέλκυσης υποψηφίων ενώ το 24% τα αγνοεί πλήρως¹². Γενικά, οι εργοδότες δεν είναι σε θέση να σχηματίζουν επαρκή και ασφαλή εικόνα για το αν κάποιος που έχει αποκτήσει μικροδιαπιστευτήριο, έχει πράγματι τις αντίστοιχες δεξιότητες από τη στιγμή που δεν υπάρχει τυποποίηση ή ενιαίες διαδικασίες για τη διασφάλιση ποιότητας. Σε αυτό το σημείο ενδεχομένως θα μπορούσε να συμβάλει το κράτος, προσδιορίζοντας το πλαίσιο για τα μικροδιαπιστευτήρια προκειμένου να προστατεύονται οι εκπαιδευόμενοι, αλλά και οι εργοδότες να είναι σε θέση τεκμηριωμένα και με ασφάλεια να προσδιορίζουν την αξία των μικροδιαπιστευτηρίων και τις πραγματικές γνώσεις και δεξιότητες του κατόχου τους.

Βιβλιογραφία

2020 Bologna Process Rome Ministerial Communique.

Carnevale, A. P., Fasules, M. L., & Campbell, K. P. (2020). Workforce basics: The competencies employers want. Georgetown University Center on Education and Workforce, 1–72. <https://cew.georgetown.edu/cew-reports/competencies/>.

Cirlan, E. & Loukkola, T. (2020). European project MICROBOL: Microcredentials linked to the key Bologna commitments. European University Association (EUA), 1–63. <https://eua.eu/downloads/publications/microbol%20desk%20research%20report.pdf>.

European Commission (2021). A European approach to micro credentials

European Union (2020). A European approach to micro credentials: Output of the Micro Credentials Higher Education Consultation Group <https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>

Gallagher, S. (2018). Educational credentials come of age: A survey on the use and value of educational credentials in hiring. Northeastern University, Boston.

Coursera 2021 review. <https://www.classcentral.com/report/coursera-2021-year-review/>

EDX 2020 review. <https://www.classcentral.com/report/edx-2021-review/>

Hudak, R., Camilieri, A.F. (2018) The Micro Credential Users` Guide. The Micro HE Consortium

Kato, S., Galan-Muros, V., & Weko, T. (2020). The emergence of alternative credentials. OECD education working paper No.216.

McGreal, R., Olcott, D. A strategic reset: micro-credentials for higher education leaders. Smart Learning Environments. 9, 9 (2022). <https://doi.org/10.1186/s40561-022-00190-1>

Shah, D. (2021) Massive List of MOOC-based Microcredentials Over 1500 microcredentials from providers like Coursera, edX, FutureLearn, and Udacity <https://www.classcentral.com/report/list-of-mooc-based-microcredentials/>

¹² Gallagher, S. (2018). Educational credentials come of age: A survey on the use and value of educational credentials in hiring. Northeastern University, Boston.

**Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης**
Hellenic Authority
for Higher Education

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

